

Arbejdermuseet

Særudstilling:

Kvindeliv

Arbejdermuseet vil skrive flere kvinder ind i historien med ny udstilling

Der venter publikum en sanselig, rørende og stærk udstilling om arbejderhistoriens kvinder. Om hverdagsliv, om kampe, om retten til en egen krop og til en plads i bevægelsen. Arbejdermuseet åbner snart KVINDELIV, der vil skrive både kendte og ukendte kvinder ind i historien.

8. marts demonstration på Rådhuspladsen omkring 1970, med fri abort som et fremtrædende krav Ebbe Wraae / Arbejdermuseet Ebbe Wraae

Kvinder har været til stede til alle tider gennem arbejderhistorien. På fabrikken, i hjemmet, i kampzonerne, på talerstolen og i den danske arbejderbevægelse. Arbejdermuseets nye udstilling er en hyldest til arbejderkvinden og en anerkendelse af hendes indsats. Også de bedrifter, man hverken kan google eller slå op i historiebøgerne.

Hverdagens stemmer fortæller

historien: Gennem genstande, lydfortællinger, scenografi og fortællinger vil publikum møde den dobbeltkamp, som arbejderkvinder har måtte kæmpe: Kønskampen for basale, demokratiske rettigheder og en plads i de mandlige, fagorganiserede arbejders bevægelse og klassekampen, som de kæmpede side om side sammen med mændene.

Publikum bliver derfor inviteret med til møde i syklubben, der er et hemmeligt mødested for udbredelse af prævention. Man kommer helt tæt på den første kvindeforening, der kæmpede for at få lov til at gå under egen fane side om side med mænd, og man følger den årtier lange kamp for stemmeret og fri abort. Samtidig er publikum vidne til dagligdagens blevask, den evindelige madlavning, til akkordarbejde på fabrikken og til de små sprækker af hverdagslykke, pauser og søsterskab, som har fyldt i kvinders liv de sidste 150 år. Linda Nørgaard, vicedirektør på Arbejdermuseet siger:

"Ofte fremhæver vi pionererne for deres bedrifter. Men som et museum, der beskæftiger sig med demokrati, fællesskaber og hverdagsliv har Arbejdermuseet en særlig forpligtelse til at udvide historien med nye vinkler og ukendte stemmer. Mit håb er, at udstillingen sætter gang i samtaler på tværs af køn og generationer om, hvorfor det lykkedes for nogen kvinder at bryde normer og glaslofter, mens barriererne var for store for andre. Og hvorfor det forsat er sådan i dag."

Gry Jexen: Flere statuer af kvinder

Forfatter og aktivist gry Jexen

Selvom mange af udstillingens stemmer er fra massen af ukendte kvinder, giver den også plads til at fortælle om de store, enkeltstående kvindelige pionerer. Dem som erobrede ordet og satte forandringer i gang. Arbejdermuseet har samarbejdet med historiker, forfatter og aktivist Gry Jexen om at kurantere ni enestående pionerer, her i blandt Ritt Bjerregaard, Marie Nielsen og Tove Ditlevsen. Og i udstillingen er disse ni kvinder ophøjet og udstillet som klassiske buste. Gry Jexen forklarer:

"I gadebilledet i København findes der lidt over 100 buste og statuer af betydningsfulde historiske personer – kun 6 af dem forestiller kvinder. Når vi i det offentlige rum kun ser statuer af mænd, fortæller det os, at mænd har bedrevet det betydningsfulde, og det leder os til den konklusion, at kvinder ikke har buste og statuer, fordi de ikke har betydet noget. Den opfattelse kan vi forandre ved at ændre på, hvem der får en buste eller statue i denne udstilling, men også i fremtiden."

Tove Ditlevsen, Marie Nielsen og Ritt Bjerregaard som pionerer i KVINDELIV Arbejdermuseet

Ingen af de ni udvalgte pionerer i udstillingen har en statue i byrummet, som det ser ud i dag, og de er heller ikke at finde på buste i Arbejdermuseets festsal eller andre steder i museumsbygningen. I hvert fald indtil videre.

Skævhed i samlingen

En særlig udfordring i udstillingsarbejdet har været, at der er bevaret langt mere materiale om mænd end der er om kvinder. Ud af de 396 arkivkasser på Arbejdermuseet, der indeholder personlige notater, dagbøger, fotos og genstande fra markante

skikkelser i fagbevægelsen og i Socialdemokratiet, er kun de 30 fra kvinder!

Skævheden vidner om, hvor vanskeligt det har været for kvinder at opnå ledende positioner i arbejderbevægelsen. Og samtidig at blive anerkendt for sin indsats af eftertiden. Derfor er udstillingen også en anledning til at tænke kritisk om den fremtidige indsamlingspraksis og til at lære at læse kilderne med nye øjne. Linda Nørgaard siger:

"Udstillingen viser, at fraværet og hullerne kan belyses med alternative metoder; Ved at læse imod kilderne og ved at se og forstå arkivalier og genstande på nye måder. For når vi insisterer på at gøre det, myldrer det frem med arbejderkvinder. Deres nærvær er tydeligt og sanseligt i udstillingens mange genstande, men også i den rigdom af arkivalier fra faglige og politiske kampe."

KVINDELIV kan opleves på Arbejdermuseet i perioden 13. oktober 2023 – 1. august 2025, og der vil undervejs blive afholdt flere arrangementer der bl.a. giver mulighed for at skrive kvinder ind i historien, debatarrangementer om fri abort og kvindernes internationale kampdag. Til udstillingen er der også knyttet et undervisningsforløb til udskoling, ungdoms- og SOSU-uddannelser.

Käthe Kollwitz

Uddrag af introduktion til "Kvindelig"